Petr Šída získal Magnesii Literu za naučnou literaturu

21.4.2026 - | Univerzita Hradec Králové

Významné ocenění Magnesia Litera za naučnou literaturu letos obdržel archeolog doc. PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D., DSc. z Katedry archeologie FF UHK, který knihu připravil společně s doc. Petrem Pokorným, Ph.D. z Laboratoře archeobotaniky a paleoekologie (LAPE). Ocenění potvrzuje mimořádný přínos publikace k poznání vývoje krajiny a vztahu člověka a přírody.

Oceněná kniha se zabývá postglaciálním vývojem krajiny a složitými vazbami mezi přírodním prostředím a lidskou civilizací. Autoři propojují přístupy několika vědních oborů, konkrétně ekologie, botaniky, archeologie i kvartérní geologie, a ukazují, že porozumění dávné minulosti je možné pouze díky pečlivé práci s nepřímými důkazy.

Klíčovou roli hrají přírodní archivy: sedimenty z jezer a rašelinišť, půdní vrstvy či usazeniny v okolí skalních převisů. Tyto zdroje uchovávají informace o vývoji vegetace, výskytu požárů i klimatických změn za posledních přibližně 16 000 let. Analýza pylových zrn, uhlíků nebo archeologických vrstev umožňuje rekonstruovat, jak se krajina postupně proměňovala a jak do těchto změn vstupoval člověk.

Závěry knihy jsou přitom aktuální i pro dnešní debaty o ochraně přírody. Autoři zdůrazňují, že krajina byla po tisíciletí formována jak přírodními procesy, tak lidskou činností. Proměnlivost je její přirozenou vlastností a klíčem k zachování biodiverzity je pestrá mozaika různých typů prostředí. Jednotné „správné“ řešení proto podle nich neexistuje.

doc. PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D., DSc.

Patří mezi přední české archeology specializující se na období paleolitu a mezolitu a vztah člověka k prostředí. Dlouhodobě se věnuje výzkumu sídlišť a krajiny v kontextu environmentálních změn a spolupracuje s odborníky z přírodovědných disciplín, což se výrazně promítá i do oceněné publikace. Působí na akademické půdě a podílí se na výuce i výzkumu, přičemž jeho práce má výrazný mezioborový charakter. Je autorem či spoluautorem řady odborných studií a monografií. Jeho odborné kvality potvrzuje i získání prestižního vědeckého titulu DSc., který je udělován za mimořádné výsledky ve výzkumu.

https://www.uhk.cz/cs/filozoficka-fakulta/ff/aktualne/petr-sida-ziskal-magnesii-literu-za-naucnou-literaturu